

نظریه و نقد ادبی

درسنامه‌ای میان رشته‌ای

جلد دوم

نشانه‌شناسی شعر، نقد ادبی از منظر مطالعات زنان،
پسامدرنیسم، مطالعات فرهنگی، نشانه‌شناسی،
نظریه‌ی دریافت، نقد واکنش خواننده

دکتر حسین پاینده

(استاد نظریه و نقد ادبی دانشگاه علامه طباطبائی)

تهران

۱۳۹۷

سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)
پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی

فهرست مطالب

فصل ۷

نشانه‌شناسی شعر

۱۳	ملاحظات کلی درباره‌ی نشانه‌شناسی شعر (رویکرد ریفاتر).....
۱۶	اصول و مفروضات بنیادین نشانه‌شناسی شعر.....
۲۴	روش‌شناسی رویکرد ریفاتر در نقد شعر.....
۳۰	متونی که برای نقد شدن با رویکرد نشانه‌شناسی شعر مناسب‌ترند.....
۳۲	پرسش‌هایی که نشانه‌شناسان شعر می‌خواهند پاسخ دهند.....
۳۳	مزیت‌ها و محدودیت‌های نشانه‌شناسی شعر.....
۳۸	چگونه نقد نشانه‌شناختی شعر بنویسیم.....
۴۰	نمونه‌هایی از نقد نشانه‌شناختی شعر با رویکرد ریفاتر.....
۴۰	«زمستان» (مهدی اخوان ثالث).....
۴۲	خوانشی نشانه‌شناختی از شعر «زمستان».....
۵۶	«آی آدم‌ها» (نیما یوشیج).....
۵۷	خوانشی نشانه‌شناختی از شعر «آی آدم‌ها».....
۶۸	مروری بر نقد نشانه‌شناختی دو شعر «زمستان» و «آی آدم‌ها».....
۷۱	اصطلاحات کلیدی نشانه‌شناسی شعر (رویکرد ریفاتر).....

فصل ۸

نقد ادبی از منظر مطالعات زنان

۷۳	ملاحظات کلی درباره‌ی نظریه و نقد ادبی از منظر مطالعات زنان.....
----	---

۸۱	اصول و مفروضات بنیادین نقد از منظر مطالعات زنان
۹۱	روش‌شناسی نقد از منظر مطالعات زنان
۱۰۱	متونی که برای نقد شدن از منظر مطالعات زنان مناسب‌ترند
۱۰۲	پرسش‌هایی که منتقدان ادبی می‌خواهند از منظر مطالعات زنان پاسخ دهند
۱۰۶	مزیت‌ها و محدودیت‌های نقد از منظر مطالعات زنان
۱۱۴	چگونه از منظر مطالعات زنان نقد بنویسیم
۱۲۰	نمونه‌ای از نقد ادبی از منظر مطالعات زنان
۱۲۰	«مدل» (سیمین دانشور)
۱۳۶	خوانش داستان «مدل» از منظر مطالعات زنان
۱۵۷	مروری بر نقد داستان «مدل» از منظر مطالعات زنان
۱۶۱	اصطلاحات کلیدی نظریه و نقد از منظر مطالعات زنان

فصل ۹

پسامدرنیسم

۱۶۳	ملاحظات کلی درباره‌ی پسامدرنیسم
۱۷۸	اصول و مفروضات بنیادین نظریه‌های پسامدرنیسم
۱۹۷	روش‌شناسی نقد پسامدرن
۲۰۲	متونی که برای نقد شدن از منظر پسامدرنیسم مناسب‌ترند
۲۰۴	پرسش‌هایی که منتقدان می‌خواهند از منظر پسامدرنیسم پاسخ دهند
۲۰۶	مزیت‌ها و محدودیت‌های نظریه‌های پسامدرنیسم
۲۱۱	چگونه نقد ادبی مبتنی بر نظریه‌های پسامدرن بنویسیم
۲۱۵	نمونه‌هایی از نقد ادبی مبتنی بر نظریه‌های پسامدرنیسم
۲۲۲	خوانشی پسامدرن از داستان «تمام زمستان مرا گرم کن»
۲۳۶	خوانشی پسامدرن از رمان شبِ ممکن
۲۵۵	مروری بر نقد پسامدرنیستی داستان «تمام زمستان مرا گرم کن» و رمان شبِ ممکن
۲۵۹	اصطلاحات کلیدی نظریه‌های پسامدرنیسم

فصل ۱۰

مطالعات فرهنگی و نشانه‌شناسی

۲۶۱.....	ملاحظات کلی درباره‌ی مطالعات فرهنگی
۲۶۵.....	اصول و مفروضات بنیادین مطالعات فرهنگی و نشانه‌شناسی
۲۹۴.....	روش‌شناسی نقد از منظر مطالعات فرهنگی
۳۰۲.....	متونی که برای نقد شدن از منظر مطالعات فرهنگی مناسب‌ترند
۳۰۴.....	پرسش‌هایی که منتقدان مطالعات فرهنگی و نشانه‌شناس می‌خواهند پاسخ دهند
۳۰۶.....	مزیت‌ها و محدودیت‌های مطالعات فرهنگی
۳۱۴.....	چگونه نقد ادبی مبتنی بر مطالعات فرهنگی بنویسیم
۳۱۷.....	نمونه‌هایی از نقد ادبی مبتنی بر مطالعات فرهنگی و نشانه‌شناسی
۳۱۷.....	خوانش سریال <i>دار و ندار</i> از منظر مطالعات فرهنگی
۳۳۸.....	خوانش سریال <i>بزرگراه</i> از منظر مطالعات فرهنگی
۳۵۱.....	توافق هسته‌ای و اسطوره‌ای شدن محمدجواد ظریف در فضای مجازی
۳۸۳.....	مروری بر نقد سه متن از منظر مطالعات فرهنگی
۳۹۰.....	اصطلاحات کلیدی مطالعات فرهنگی

فصل ۱۱

نظریه‌ی دریافت و واکنش خواننده

۳۹۳.....	مطلق‌گرایی در نقد ادبی
۳۹۸.....	نسبی‌گرایی در فلسفه‌ی پدیدارشناسی هوسرل
۴۰۰.....	نسبی‌گرایی در آراء یاوز و آیزر
۴۰۶.....	برداشت‌های نادرست از نظریه‌ی دریافت و واکنش خواننده
۴۱۵.....	سخن فرجامین
۴۱۹.....	فهرست نام اشخاص خارجی

اصطلاحات نظریه و نقد ادبی (فارسی به انگلیسی) ۴۲۷

اصطلاحات نظریه و نقد ادبی (انگلیسی به فارسی) ۴۴۳

مراجع ۴۵۷

مراجع فارسی ۴۵۷

مراجع انگلیسی ۴۵۹

نمایه ۴۶۵

فهرست تصاویر، جدول‌ها و نمودارهای جلد دوم

۱. فرایند انباشت در شعر «غزل (۳)» ۲۶
۲. فرایند منظومه‌ی توصیفی در شعر «غزل (۳)» ۲۷
۳. نمودار «خوانش اکتشافی» و «خوانش‌های پس‌کنشانه» ۲۹
۴. فرایندهای انباشت در شعر «زمستان» ۴۹
۵. تعیین چندعاملی در شعر «زمستان» ۵۱
۶. فرایند بسط خاستگاه شعر «زمستان» به تصاویربندهای آن ۵۳
۷. نخستین زنجیره‌ی فرایند انباشت در شعر «آی آدم‌ها» ۶۱
۸. دومین زنجیره‌ی فرایند انباشت در شعر «آی آدم‌ها» ۶۱
۹. تعیین‌های چندعاملی در شعر «آی آدم‌ها» ۶۳
۱۰. فرایند بسط در شعر «آی آدم‌ها» ۶۳-۶۴
۱۱. نخستین هسته‌ی معنایی در شعر «آی آدم‌ها» ۶۴
۱۲. دومین هسته‌ی معنایی در شعر «آی آدم‌ها» ۶۵
۱۳. تقابل‌های دوجزئی بین مردبودگی و زن‌بودگی ۸۵
۱۴. د/نه‌چینان، تابلویی رئالیستی از ژان فرانسوا میله ۱۶۸
۱۵. مردی در کافه، تابلویی کوبیستی از خوان گریس ۱۶۸
۱۶. برج‌های مجتمع مسکونی پروئیت-ایگو، نمادی از معماری مدرن ۱۷۳
۱۷. تخریب مجتمع مسکونی پروئیت-ایگو، نمادی از زوال معماری مدرن ۱۷۴
۱۸. «گذر ایتالیا» در شهر نیواورلئان، نمادی از معماری پسامدرن ۱۷۶
۱۹. جدول تطبیقی ویژگی‌های معماری پسامدرن و ادبیات پسامدرن ۱۷۷

۲۰. سفره‌های خالی مردم ایالت آلاباما در آمریکا؛ از مجموعه عکس‌های واکراوانز... ۱۹۲
۲۱. بازنمایی فقر مردم ایالت آلاباما در آمریکا؛ از مجموعه عکس‌های واکراوانز... ۱۹۳
۲۲. تداخل و امتزاج واقعیت و تخیل در داستان «تمام زمستان مرا گرم کن»... ۲۳۲
۲۳. جدول صداهای روایت‌گر و مخاطبان روایت در *رمان شب ممکن* برحسب الگوی ارتباطی رومن یاکوبسن... ۲۴۱
۲۴. انتخاب و ترکیب دال‌ها در محورهای همنشینی و جانشینی... ۲۷۷
۲۵. نمودار بارت درباره‌ی نحوه‌ی شکل‌گیری «نشانه‌های سطح دوم» و پدید آمدن اسطوره‌های فرهنگی... ۲۸۳
۲۶. جدول تطبیقی سه رده از هستندگی در نظریه‌ی نشانه‌شناسی پُرس... ۲۸۸
۲۷. ویژگی‌های انواع سه‌گانه‌ی نشانه در نظریه‌ی نشانه‌شناسی پُرس... ۲۹۲
۲۸. شخصیت ذبیح در *سریال د/ا و ن/د*... ۳۲۱
۲۹. نمایی از زندگی مرفه اتابکی و نصرت (دامادهای تیمور) در *سریال د/ا و ن/د*... ۳۲۲
۳۰. حاجی و مأمور امنیتی (احمد) در حال مذاکره، در فیلم *آژانس شیشه‌ای*... ۳۳۱
۳۱. پلاک جنگی در مَشْت سعید؛ صحنه‌ای نمادین در فیلم *زکرخه تا راین*... ۳۳۶
۳۲. نادر در حال گریستن؛ *سریال بزنگاه*... ۳۴۵
۳۳. درسا در حال گریستن؛ *سریال بزنگاه*... ۳۴۵
۳۴. کامران و فرزانه در صحنه‌ای از *سریال بزنگاه*... ۳۴۷
۳۵. کاریکاتور محمد جواد ظریف و کاترین اشتون... ۳۵۴
۳۶. رمزگشایی شبه‌نشانه‌شناسانه‌ی کاربران فضای مجازی از زبان بدن محمد جواد ظریف... ۳۵۵
۳۷. کاریکاتور سعید جلیلی (۱)... ۳۵۶
۳۸. کاریکاتور سعید جلیلی (۲)... ۳۵۷
۳۹. ابهام و جناس تصویری در کاریکاتور ظریف... ۳۵۸
۴۰. آرامش و شادی نیابتی در کاریکاتور ظریف... ۳۵۹
۴۱. تصویری از قاطعیت ظریف در حساب اینستاگرام یک نماینده‌ی مجلس... ۳۶۰
۴۲. تصویری از خشم ظریف (۱)... ۳۶۱
۴۳. تصویری از خشم ظریف (۲)... ۳۶۱

۴۴. استعاره‌ی مصرّحه‌ی گرافیک در کاریکاتور ظریف	۳۶۲
۴۵. استحاله‌ی محمدجواد ظریف به هالک شگفت‌انگیز	۳۶۳
۴۶. تجلیل از ظریف با عنوان «قهرمان دیپلماسی ایران»	۳۶۴
۴۷. استحاله‌ی محمدجواد ظریف به شخصیت اسطوره‌ای آرش کمانگیر (۱)	۳۶۵
۴۸. استحاله‌ی محمدجواد ظریف به شخصیت اسطوره‌ای آرش کمانگیر (۲)	۳۶۶
۴۹. همانندسازی تصویری محمدجواد ظریف با امیرکبیر (۱)	۳۶۷
۵۰. همانندسازی تصویری محمدجواد ظریف با امیرکبیر (۲)	۳۶۸
۵۱. حمل تصاویر ظریف-امیرکبیر (۱)	۳۷۰
۵۲. حمل تصاویر ظریف-امیرکبیر (۲)	۳۷۰
۵۳. حمل تصاویر ظریف-امیرکبیر (۳)	۳۷۰
۵۴. همذات‌پنداری محمدجواد ظریف با محمد مصدق	۳۷۱
۵۵. محمدجواد ظریف به منزله‌ی قرینه‌ی محمد مصدق	۳۷۳
۵۶. حمل تصاویر ظریف-مصدق	۳۷۴
۵۷. همذات‌پنداری ظریف با امیرکبیر و مصدق	۳۷۵
۵۸. فاتحان هسته‌ای	۳۷۵
۵۹. غیرت ایرانی: زورآزمایی ظریف با قدرت‌های جهانی	۳۷۷
۶۰. ظریف به منزله‌ی قهرمان پیروز میدان هسته‌ای	۳۷۸
۶۱. تجلیل از ظریف در «روز ملی فرهنگ پهلوانی و زورخانه‌ای»	۳۷۹
۶۲. اهدای پیراهن «پهلوان هسته‌ای» به ظریف از سوی فدراسیون پهلوانی	۳۷۹
۶۳. هراس بنیامین نتانیاهو از محمدجواد ظریف	۳۸۰
۶۴. بنیامین نتانیاهو در حال سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل متحد	۳۸۱